

**TB A6/A9: SCHIPHOL-AMSTERDAM-ALMERE
TOETSING EHS**

RIJKSWATERSTAAT REGIONALE DIENST NOORD-HOLLAND
DEFINITIEF

20 december 2010
075220409:A
D03011.003020

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Beleidskader	3
1.3 Beschermingsregime: spelregels EHS	4
1.4 Toetsingskader	5
2 Voorgenomen activiteit	6
3 Huidige situatie	7
3.1 Inleiding	7
3.2 De EHS in het studiegebied	7
3.2.1 Deelgebied 1	8
3.2.2 Deelgebied 2	8
3.2.3 Deelgebied 3	8
3.2.4 Deelgebied 4	8
3.2.5 Deelgebied 5	9
4 Effectbeschrijving	11
4.1 Inleiding en werkwijze	11
4.2 Deelgebied 1	11
4.3 Deelgebied 2	11
4.4 Deelgebied 3	11
4.5 Deelgebied 4,	12
4.6 Deelgebied 5	12
5 Conclusies	13
Bijlage 1 Bronnen	14
Bijlage 2 Schema afweging EHS	16
Colofon	17

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

De realisatie van het project Schiphol-Amsterdam-Almere kan gevolgen hebben voor de Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebieden in Noord-Holland en Flevoland als gevolg van oppervlakteverlies. Deze effecten zijn onderzocht, en de resultaten hiervan zijn in deze rapportage uitgewerkt.

1.2 BELEIDSKADER

Streekplan Noord-Holland Zuid: EHS en weidevogelgebied

Het streekplan Noord-Holland Zuid heeft betrekking op het zuidelijke deel van de provincie Noord-Holland en gaat in op de ruimtelijke samenhang van het gebied. Het streekplan geeft het ruimtelijke beleid weer tot circa 2020. In de streekplankaart is onderscheid aangebracht tussen door het Rijk vastgestelde EHS en de door de provincie toegevoegde gebieden ('weidevogelgebied'). Deze gebieden vormden voorheen samen de Noord-Hollandse ecologische hoofdstructuur. In het vervolg van dit rapport wordt evenwel geen onderscheid meer gemaakt tussen EHS en Weidevogelgebied: overal waar in het vervolg van dit rapport EHS staat, wordt EHS en Weidevogelgebied bedoeld. Alleen in hoofdstuk 4 en 5, waar het oppervlakteverlies wordt beschreven wordt weer onderscheid gemaakt in EHS en Weidevogelgebied.

Op 27 november 2007 is een nieuwe beleidsregel voor compensatie van natuur en recreatie door de Gedeputeerde Staten vastgesteld. De belangrijkste compensatieregels worden in de Compensatievisie beschreven.

Nota natuurbeleid 2005 – Noord-Holland natuurlijk!

Het beleid van de provincie ten aanzien van het veiligstellen van natuurwaarden, wordt beschreven in de Nota Natuurbeleid 2005. In deze rapportage worden de ambities meetbaar en afrekenbaar beschreven. Door het natuurbeleid helder op papier te zetten, kunnen bruggen worden geslagen naar de beleidsterreinen, waar het natuurbeleid direct mee te maken heeft zoals ruimtelijke ordening, landbouw, verkeer en vervoer en recreatie. Een van de speerpunten binnen de provincie zijn de veenweidegebieden en inpolderingen; weidevogelgebieden en moerasvogelgebieden maken hier onderdeel van uit.

Provinciaal omgevingsplan Flevoland

De begrenzing en bescherming van de EHS van Flevoland is vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan (2006). De EHS is in de provincie Flevoland in drie categorieën onderverdeeld: "prioritair", "waardevol" en "overige EHS".

Voor de verdere uitwerking van instrumenten en begrippen die in de Nota Ruimte in relatie tot de EHS genoemd worden, is in 2007 het beleidskader Spelregels EHS (LNV, 2007) opgesteld door het Rijk en provincies. Deze Spelregels dienen vertaald te worden in de provinciale beleidskaders. In februari 2009 heeft de provincie Flevoland besloten de Spelregels EHS te hanteren bij het toetsen van projecten of handelingen in en nabij de EHS.

1.3

BESCHERMINGSREGIME: SPELREGELS EHS

Om de natuur in Nederland weer tot een goed functionerend netwerk te maken, wordt de EHS aangelegd, als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken van de EHS, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. Het EHS-beschermingsregime is opgebouwd uit verschillende elementen. Dit zijn naast het 'nee, tenzij'-regime, met als sluitstuk natuurcompensatie, de maatwerkinstrumenten EHS-saldobenadering en Herbegrenzen EHS. In het schema in afbeelding 1.1 is inzichtelijk gemaakt welke elementen het EHS-beschermingsregime bevat en hoe deze zich op hoofdlijnen tot elkaar verhouden.

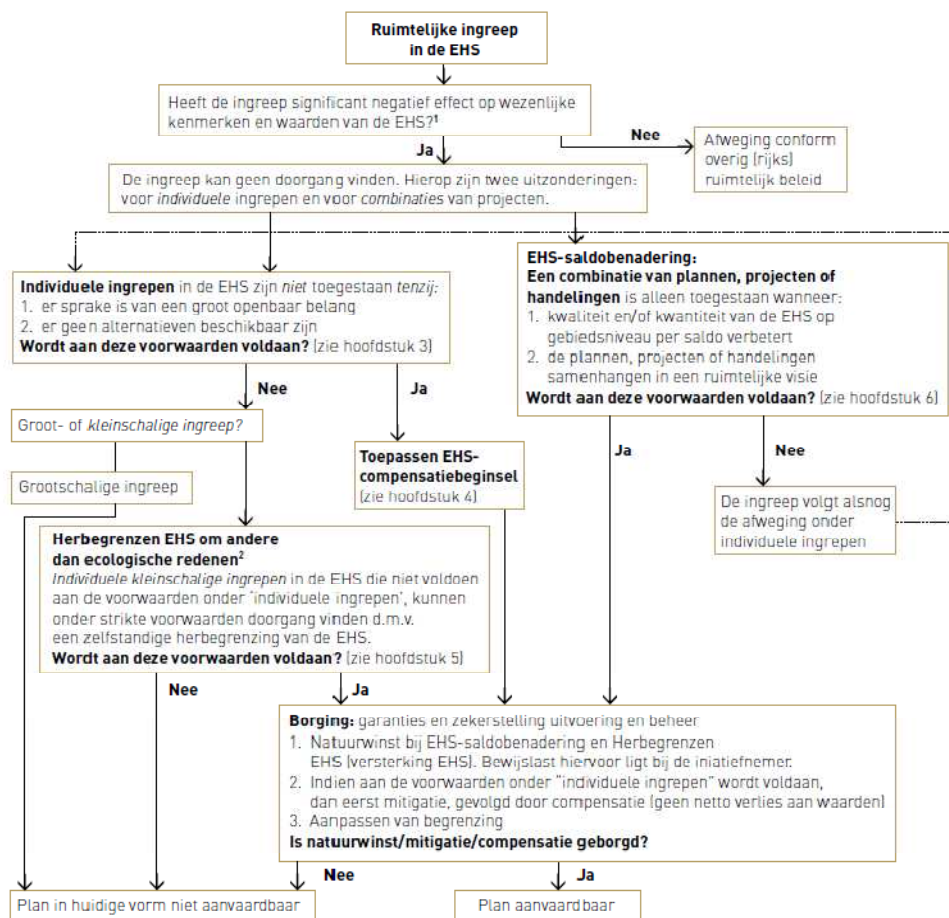
Definitie wezenlijke kenmerken & waarden in de Nota Ruimte (2004, p.114): "de wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied. Het gaat daarbij om: De bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde".

'Nee, tenzij'-regime en compensatiebeginsel

Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Dit beginsel houdt in dat nieuwe plannen, projecten of handelingen in de EHS niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voor ingrepen die hier aan voldoen dient de schade zo veel mogelijk te worden beperkt door mitigerende maatregelen en dient resterende schade te worden gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden. Het 'Nee-tenzij'-regime is niet van toepassing op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf (zie TK 29576, 52, blz. 6).

Afbeelding 1.1

Besluitvormingsproces conform spelregels EHS (uit: Spelregels EHS, LNV). Een grotere versie van dit schema is te vinden in Bijlage 2.

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaatsvindt in een Natura 2000 gebied gelden aanvullende regels (zie ook hoofdstuk 7).

² Een andere maatwerk mogelijkheid in de EHS is herbegransen om ecologische redenen. Deze mogelijkheid wordt beschreven in hoofdstuk 5, maar komt niet terug in dit schema, omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt.

1.4

TOETSINGSKADER

De wegaanpassingen voor het project Schiphol-Amsterdam-Almere kunnen negatieve gevolgen hebben voor de EHS door ruimteslag als gevolg van uitbreiding van het aantal rijstroken en aanpassing van knooppunten en toe- en afritten. Deze effecten kunnen eenvoudig bepaald worden door ontwerptekeningen van de toekomstige infrastructuur te vergelijken met de ligging en begrenzing van de EHS.

Werkwijze onderzoek

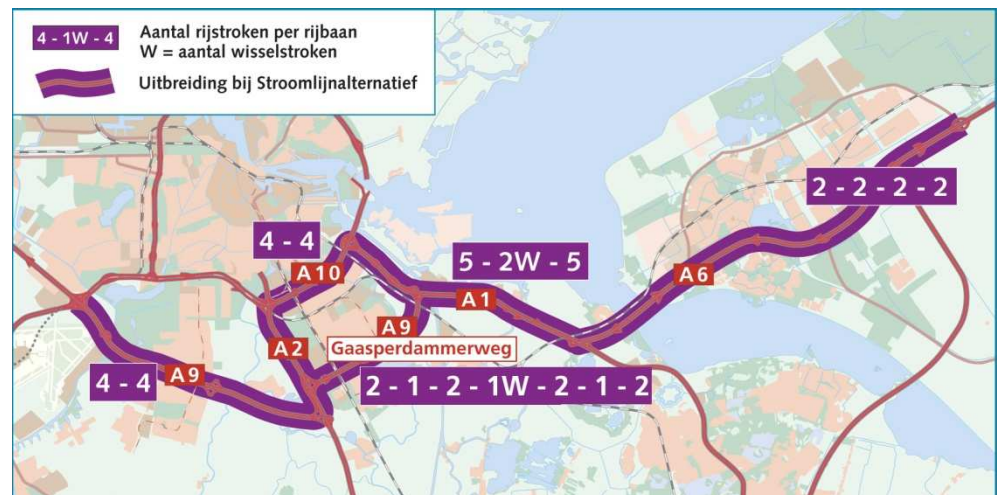
Door de ontwerptekeningen te vergelijken met de ligging en begrenzing van de EHS valt op te maken hoeveel ruimte wordt ingenomen door de nieuwe plannen. Deze afname kan per deelgebied berekend worden. Daarbij is gekeken wat voor natuursysteem aangetast wordt door de planontwerpen.

HOOFDSTUK 2 Voorgenomen activiteit

Meer rijstroken langs bestaande wegen én een betere stroomlijning van de knooppunten. Dat is, kort gezegd, het Stroomlijnalternatief. In het Stroomlijnalternatief worden alle wegen in het wegennet tussen Schiphol en Almere uitgebreid.

Afbeelding 2.1

Overzicht plangebied

In het TB is aangegeven wat de rijstrookconfiguraties zijn. Het onderzoek is uitgevoerd voor deze rijstrookconfiguraties.

HOOFDSTUK

3 Huidige situatie

3.1

INLEIDING

Het plangebied is onderverdeeld in de volgende deelgebieden (zie ook afbeelding 3.1):

- Deelgebied 1: Knooppunt Badhoevedorp tot knooppunt Holendrecht (A9).
- Deelgebied 2: Knooppunt Holendrecht tot knooppunt Diemen (A9).
- Deelgebied 3: Knooppunt Holendrecht, knooppunt Amstel, knooppunt Watergraafsmeer tot knooppunt Diemen (A2, A10, A1).
- Deelgebied 4: Knooppunt Diemen tot knooppunt Muiderberg (A1).
- Deelgebied 5: Knooppunt Muiderberg tot en met aansluiting Almere Buiten Oost (A6).

Afbeelding 3.1

Ligging deelgebieden

De huidige situatie beschrijft, per deelgebied welke gebieden onder de EHS vallen en welke natuurdoeltypen hier van toepassing zijn.

De beschrijvingen van de EHS zijn grotendeels gebaseerd op de Trajectnota-MER Schiphol-Amsterdam-Almere, aangevuld met in 2008 verzamelde gegevens over verspreiding van beschermde soorten.

3.2

DE EHS IN HET STUDIEGEBIED

In deze paragraaf wordt de EHS in de vijf deelgebieden beschreven om een indruk te geven van de aanwezige deelgebieden en natuurwaarden. Per deelgebied zijn de daarin voorkomende delen van de EHS beschreven, voor zover het onderhavige project daarop een effect kan hebben door oppervlakteverlies. Voor alle EHS-delen wordt een korte karakterisering gegeven zonder daarin uitputtend te zijn. De voor de beoordeling relevante gegevens worden beschreven. Zo wordt bijvoorbeeld in veel gevallen aangeduid wat het belangrijkste natuurdoeltype is zonder een uitputtende beschrijving van alle natuurdoeltypen te geven.

3.2.1

DEELGEBIED 1

Onderstaande gebieden maken onderdeel uit van de EHS van de provincie Noord-Holland en zijn in het kader van het onderhavige project relevant:

- **Amsterdamse bos:** Het meest kenmerkende natuurdoeltype in het Amsterdamse bos is 'bos van zeeklei'.
- **Polder de Rondehoep:** De natuurdoeltypen van deze polder zijn 'overig EHS', 'grasland' en 'bloemrijk grasland'. De polder is de grootste aaneengesloten groene ruimte zonder verharde wegen of gebouwen binnen Noord-Holland. Er is geen veen in deze polder afgegraven waardoor de sloten nog hetzelfde als 800 jaar geleden liggen. Door de openheid heeft het gebied bijzondere waarde voor weidevogels en zijn er acht Rode lijstsoorten die regelmatig in het gebied broeden.
- **Holendrecht en Bullewijker polder :** Voor het grootste deel bestaat het toegekende natuurdoeltype uit 'overige EHS'. Het deel langs de veenriviertjes heeft wel een nadere specificatie, de belangrijkste natuurdoeltypen voor dit deel zijn 'grasland' en 'bloemrijk grasland'. Een deel van de polder is uitgeveend (1866) en bestaat uit boven- en benedenland. Het grootste deel van de polder bestaat uit door vee begraasd grasland dat door slootjes wordt doorsneden. Eén van de weilandjes wordt in de winter onder water gezet en hier komen tijdens de voorjaarsstrek veel vogels rusten en foerageren. Ook in de winter is de polder rijk aan ganzen en eenden.

3.2.2

DEELGEBIED 2

In de EHS van de provincie Noord-Holland zijn de onderstaande gebieden langs dit traject opgenomen.

De kerngebieden van de EHS binnen dit deelgebied zijn:

- **Diemberbos en Telegraafbos:** Het Diemberbos en het Telegraafbos bestaan uit jong loofbos (aanleg 1992 – 1996) [8]. Van waarde zijn kenmerkende elementen van het vroegere veenweidegebied en karakteristieke jonge bossoorten.

3.2.3

DEELGEBIED 3

Direct langs de A10 ligt geen EHS, alleen langs de oostkant van de A2 en de westkant van de A1 liggen een aantal kerngebieden. Het gaat om de volgende EHS-gebieden (tussen haakjes staan de al genoemde gebieden):

- **Diempolder en Overdiemen:** De Diempolder behoort grotendeels tot EHS. De natuurdoeltypen zijn 'grasland en inheemse boscultuur'.
- **(Gemeenschapspolder (met Diemberbos en Telegraafbos):** zie deelgebied 2.

3.2.4

DEELGEBIED 4

Binnen dit deelgebied liggen, langs bijna het gehele tracé, aan beide zijden EHS-gebieden. Ook hier gaat het vooral om polders, langs het IJmeer liggen de Muidense moerassen. Centraal staan de handhaving van de omvang van de polderarealen en de openheid van het gebied. Het Naardermeer is een Natura 2000-gebied en valt ook binnen de EHS.

Onderstaand de (voor een deel al eerder genoemde) EHS gebieden:

- **Diemberbos en Telegraafbos:** zie deelgebied 2
- **Bloemendalerpolder:** Deze polder heeft het natuurdoeltype 'overige EHS'. In het westelijk deel van het gebied ligt een eendenkooi met het natuurdoeltype 'inheemse boscultuur'. Dit deel bestaat uit een bosje met broedvogels als Buizerd, Havik en Grote bonte specht broeden. Langs de randen van de polder staan pioniervegetaties met veel bramenstruiken die aantrekkelijk zijn voor zangvogels. Langs de Vecht is een oude vegetatiestructuur met knotwilgen, ruigtes en oevers met hier en daar wat rietland. In de Bloemendalerpolder foerageren relatief grote groepen Kleine zwanen (laatste jaren circa 200 ind.) en ook de Purperreiger wordt hier foeragerend waargenomen [11]. De polder wordt de komende jaren heringericht.
- **Nieuwe Keverdijkse polder:** Het natuurdoeltype is 'overige EHS'. Binnen deze polder loopt watergang 'uitwatering van het Naardermeer', deze watergang is aangegeven als zoekgebied voor de uitwerking van de robuuste verbindingzone Natte As. Een deel van de polder wordt tot moerassige gebieden gevormd. Het natuurdoeltype van de watergang en omliggend moeras is 'grote eenheden moeras'. De Nieuwe Keverdijkse polder is een open graslandpolder met natte voedselrijke graslanden en relatief goed ontwikkelde slootvegetaties. De poldersloten zijn licht brak, helder met kwel en over het algemeen zeer soortenrijk.
- **De Noordpolder beoosten Muiden met hieraan grenzend bos (Echobos en Koggerbosch):** Deze polder heeft het natuurdoeltype 'overige EHS'. Ook deze polder bestaat uit open grasland. De polder wordt, in het zuidelijke deel, doorsneden door de Naardertrekvaart. Het Koggerbosch heeft het natuurdoeltype 'inheemse boscultuur'.
- **Binnendijksche- Overscheensche- Berger- en Meentpolder (BOBM-polder) en Naarderbos:** Deze polder heeft als natuurdoeltype 'overige EHS'. Deze polder is doorsneden door het knooppunt Muiderberg. Aan de zuidkant van de polder loopt de Naardertrekvaart richting Naarden. Aan de noordkant van de polder ligt het Naarderbos, een recreatiebos met golfbaan en waterpartijen. De waterpartijen zijn onderdeel van een ecologische verbindingzone vanuit het Naardermeer richting Gooimeer. Het overgrote deel van de polder is nat en voedselrijk en omvat intensief gebruikte, zeer soortenarme tot matig kruidenrijke raaigrasweiden [8].

3.2.5

DEELGEBIED 5

De provincies Noord-Holland en Flevoland hanteren verschillende aanduidingen voor de EHS. Binnen de provincie Flevoland bestaat deze uit prioritair, waardevol en overige EHS. In de EHS van de provincie Flevoland zijn de volgende gebieden aangewezen:

- **Pampushout:** De natuurdoelen van dit gebied zijn 'multifunctioneel bos, bloemrijke graslanden en akkers'. Pampushout (500 ha) is een jong gemengd loofbos, met vooral populieren [18]. In het bos bevindt zich een aantal graslanden en luzerne- en tarwevelden. Door verschillende ruimtelijke ontwikkelingen is het gebied kleiner dan beschreven in het Gebiedsplan van de provincie.
- **Kromslootpark:** De natuurdoelen van dit gebied zijn 'zoetwatergemeenschap, rietland en ruigte, multifunctioneel bos en natte/bloemrijke graslanden'. Het Kromslootpark (135 ha) bestaat uit een stelsel van waterlopen, rietvelden en bos (veel vlier en wilg). Door de sterke kwel heeft het gebied een moerassig karakter en is het water relatief schoon (geen

landbouwinvloed). Er is een grote variatie in grondsoorten, er vindt laagveenvorming plaats en er zijn verschillende waterstanden (drie peilgebieden) waardoor er een groot aantal vegetatietypen voorkomt. Van het deel met elzenbroekbos en vochtig loofbos zijn geen natuurwaarden bekend [8]. Het bos heeft potentie om een stapsteen te vormen in de verbinding Oostvaardersplassen en het Utrechtse plassengebied (Natte As) [18].

- **Beginbos:** Het Beginbos behoort tot de stadbossen van Almere. De natuurdoelen zijn 'zoetwatergemeenschap, rietland en ruigte, multifunctioneel bos en natte/bloemrijke graslanden'. Het Beginbos is een van de oudste (1974) stukjes groen van Almere en is aangelegd als buffer langs de A6. Het bos is 65 ha groot en bestaat uit verschillende stroken bos [18].
- **Almeerderhout:** De natuurdoelen van het Almeerderhout zijn 'multifunctioneel bos, struweel, mantel en zoomvegetatie, bloemrijke graslanden, rietland en ruigte en zoetwatergemeenschap'. Een deel is kleinschalig van karakter met een gevarieerd bosbeeld. De later ingeplante delen zijn grootschaliger en meer op houtproductie gericht. De Hoge Vaart loopt dwars door dit gebied en is voor een groot deel ingericht met natuurvriendelijke oevers. Het gehele gebied is ongeveer 1100 ha groot.
- **Sallandse kant en Buitenhout:** Het Sallandse kant en Buitenhout bestaan uit stroken bos en vallen onder de stadbossen van Almere met de natuurdoelen 'zoetwatergemeenschap, rietland en ruigte, multifunctioneel bos en natte/bloemrijke graslanden'
- **Kotterbos:** De natuurdoelen van het Kotterbos zijn 'multifunctioneel bos en bosgemeenschap op klei'. Het Kotterbos is een van de bosgebieden die rond de Oostvaardersplassen liggen met een functie als bufferzone. Een deel van de grote grazers uit de Oostvaardersplassen kan hier komen [18].
- **Oostvaardersplassen:** Dit gebied valt onder 'prioritaire natuur'. De Oostvaardersplassen is het bekendste natuurgebied van Flevoland, het is een spontaan ontstaan moerasgebied met natuurdoel 'klei-oermoeras' Het is tevens een Natura 2000-gebied

HOOFDSTUK

4 Effectbeschrijving

4.1

INLEIDING EN WERKWIJZE

Het effect van het tracé op de EHS is bepaald aan de hand van de oppervlakte ruimtebeslag. In de onderstaande paragrafen wordt beschreven wat het ruimtebeslag per deelgebied is. Op niet genoemde delen van de EHS treedt ook geen ruimtebeslag op.

4.2

DEELGEBIED 1

Het ruimtebeslag vindt plaats in de gebieden (TN/MER):

- het Amsterdamse Bos (9 ha) met het meest kenmerkende natuurdoeltype 'bos van zeeklei'.
- Polder Ronde hoep (2 ha) en Holendrecht- en Bullewijkerpolder (4 ha) samen 6 hectare, beide polders bestaan voornamelijk uit grasland met het natuurdoeltype 'overig EHS'. Een deel van beide polders heeft 'grasland' en 'bloemrijk grasland' als natuurdoeltype. Beide polders zijn wel belangrijke weidevogelgebieden, de hoogste dichtheden van weidevogels komen echter niet voor langs de weg omdat reeds nu al de weg een verstorend effect heeft op weidevogels. Langs de zuidkant van het tracé in de polders bedraagt het aantal broedparen grutto 1 tot 10 per 100 ha (onderzoeksgegevens 2004).

Voor deelgebied 1 betreft de fysieke aantasting 9 hectare EHS (Amsterdamse bos) en 6 hectare weidevogelgebied (Ronde Hoep, Bullewijkerpolder).

4.3

DEELGEBIED 2

Er is ruimtebeslag op twee gebieden binnen de EHS (TN/MER):

- Diemberbos (Telegraafbos en Gemeenschapspolder), deels overlappend met deelgebied 3. Het totale ruimtebeslag binnen het EHS gebied "Diemberbos" is 12,6 hectare.

Voor deelgebied 2 betreft de fysieke aantasting 12,6 hectare EHS (Diemberbos) en geen weidevogelgebied.

4.4

DEELGEBIED 3

Binnen deelgebied 3 is het ruimtebeslag gering:

- Diempolder en de Diem (0,6 ha) met natuurdoeltypen 'grasland' en 'inheemse boscultuur'. Hierbij is er overlap met deelgebied 2. De 0,6 ha valt samen met de reeds vermelde 12,6 hectare ruimtebeslag in het EHS gebied "Diemberbos" (inclusief Gemeenschapspolder en Telegraafbos).

Voor deelgebied 3 geldt dat de fysieke aantasting al is meegeteld in deelgebied 2.

4.5

DEELGEBIED 4.

Het ruimtebeslag betreft:

- Bloemendalerpolder (95 hectare) vallend onder de categorie 'weidevogelgebied'.
- Keverdijkse polder (31,6 hectare) met als meest kenmerkende natuurdoeltype 'grasland', 'ruigte' en (te ontwikkelen) 'kleimoeras' (19,6 hectare), en deels (12 hectare) vallend onder de categorie 'weidevogelgebied'.
- BOBMpolder (19 ha);

Voor deelgebied 4 betreft de fysieke aantasting 19,6 hectare EHS (in Nieuwe Keverdijkse polder) 12 hectare weidevogelgebied (in Nieuwe Keverdijkse polder) en 95 hectare weidevogelgebied (in Bloemendalerpolder), en 19 hectare in de BOBMpolder.

4.6

DEELGEBIED 5

Er is in deelgebied 5 ruimtebeslag op een zestal delen van de EHS in Flevoland:

- Kromslootpark (31 ha) met natuurdoelen 'zoetwatergemeenschap, rietland en ruigte, multifunctioneel bos en natte/bloemrijke graslanden'.
- Beginbos (11 ha) met natuurdoelen 'zoetwatergemeenschap, rietland en ruigte, multifunctioneel bos en natte/bloemrijke graslanden'.
- Almeerderhout (20 ha) met natuurdoelen 'multifunctioneel bos, struweel, mantel en zoomvegetatie, bloemrijke graslanden, rietland en ruigte en zoetwatergemeenschap'.
- Sallandse kant en Buitenhout (27 ha) met natuurdoeltype 'zoetwatergemeenschap, rietland en ruigte, multifunctioneel bos en natte/bloemrijke graslanden'.

Voor deelgebied 5 betreft de fysieke aantasting 89 hectare EHS en geen weidevogelgebied.

HOOFDSTUK 5

Conclusies

Het project SAA leidt tot directe aantasting (oppervlakteverlies) van de EHS. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de te verwachten gevolgen.

Tabel 5.1

Oppervlakte ruimtebeslag door het project SAA voor de diverse deelgebieden.

	Ruimtebeslag	EHS	weidevogelgebied
Deelgebied 1	15,0 ha	9 ha	6 ha
Deelgebied 2	12,6 ha	12,6 ha	0 ha
Deelgebied 3	0	0 ha	0 ha
Deelgebied 4	145,6 ha	38,6 ha	107 ha
Deelgebied 5	89 ha	89 ha	0 ha

Het totale ruimtebeslag bedraagt 262,2 hectare, hiervan ligt 89 hectare in Flevoland en 173 hectare in Noord-Holland.

In het compensatie en mitigatie rapport wordt aangegeven hoe met dit ruimtebeslag wordt omgegaan.

BIJLAGE 1

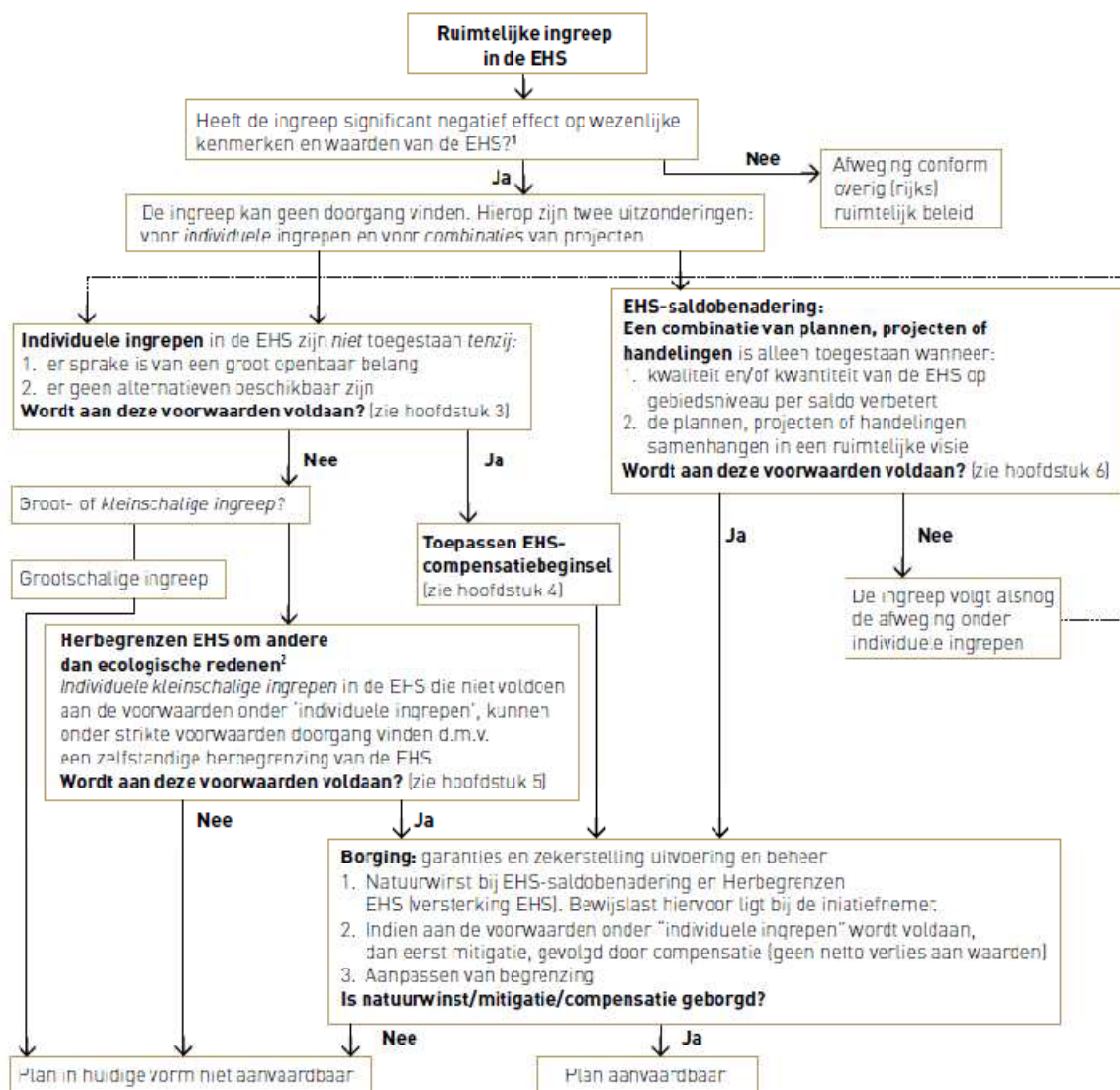
Bronnen

- [1] TN/MER Schiphol – Amsterdam – Almere. Deel B, aspect Natuur. Mei 2008.
- [2] Brandjes, G.J. en L.S.A. Anema, 2005. *Beoordeling zoogdieren en dagvinders Planstudie Schiphol-Almere. Aanvullend veldonderzoek vleermuizen, overige zoogdieren en dagvinders.* Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- [3] Buren, L.D., A.J.M. Meijer en P.H.N. Boddeke, 2003. *Inventarisatie beschermde soorten langs rijkswegen in Noord-Holland. Wegtrajecten in het kader van de Spoedwet wegverbreding.* Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- [4] Grontmij, 2005. *Planstudie/MER Schiphol-Amsterdam-Almere.* Deelrapport Natuur. Grontmij Nederland bv, Houten.
- [5] Limpens, H.J.G.A., J. Reinhold en R.H. Witte, 2005. *Vleermuizen in Flevoland: een beschermde diergroep in beeld gebracht. Tussentijdse rapportage 2005.* Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Arnhem en Landschapsbeheer Flevoland. Arnhem.
- [6] Melman, P., T. Baas, K. Scharringa, E. Thomasson, R. van t' Veer en I. Miedema, 2025. *Atlas van de natuur in de Vechtstreek.* Landschap Noord-Holland: Castricum.
- [7] Rijsewijk, A.C. van, W. Bosman en R. Zollinger, 2005. *Gebiedsdekkend onderzoek naar het voorkomen van de rugstreeppad (Bufo calamita) in de provincie Flevoland.* Stichting RAVON: Nijmegen.
- [8] Witteveen + Bos, 2005. *Inventarisatie Natuur en Milieu Hoofdwegverbinding Schiphol-Almere.* Witteveen + Bos: Deventer.
- [9] DHV, 2006. *MER/SMB Bloemendalerpolder / KNSF-terrein. Deel B Toelichting.* In opdracht van Provincie Noord-Holland.
- [10] Min V&W, 2001. *Trajectnota CRAAG. Corridors tussen de Regio's Amsterdam, Almere en 't Gooi.* Deelnota Natuur en Landschap. Den Haag.
- [11] KNNV afdeling Amsterdam en Vogelwerkgroep Amsterdam, 2007. *Vogelen in Amsterdam.* Amsterdam.
- [12] Provinciale organisaties voor flora en fauna, 2007. *Tussen Duin&Dijk. Natuur in Noord-Holland. Jaargang 6, nr. 4.*
- [13] Van der Goes en Groot, 2007. *Almere Hout. Inventarisatie beschermde flora en fauna 2007. G&G-rapport 2007-34 (deelrapport).* In opdracht van de gemeente Almere.

- [14] Van der Goes en Groot, 2007. Almere poort. *Inventarisatie beschermde flora en fauna 2007. G&G-rapport 2007-34 (deelrapport)*. In opdracht van de gemeente Almere.
- [15] Van der Goes en Groot, 2006. *Beschermde flora en fauna Almere: Almeerderhout. Inventarisatie 2006. G&G-rapport 2006-61*. In opdracht van de gemeente Almere.
- [16] Van der Goes en Groot, 2006. *Beschermde flora en fauna Almere: 3V Buitenhout. Inventarisatie beschermde flora en fauna 2005. G&G-rapport 2005-54 (deelrapport)*. In opdracht van de gemeente Almere.
- [17] Van der Goes en Groot, 2005. *Beschermde flora en fauna Almere: Groenzone A-6 zuid. Inventarisatie beschermde flora en fauna 2005. G&G-rapport 2005-54 (deelrapport)*. In opdracht van de gemeente Almere.
- [18] Provincie Flevoland, 2002. *Gebiedsplan voor natuur en landschap*. Lelystad.
- [19] Koelman, R. en D. Bekker, 2004. *Onderzoek naar de geschiktheid van de provincie Flevoland als leefgebied voor waterspitsmuis en noordse woelmuis*. Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ): Arnhem.
- [20] Winden, J. van der & P.W. van Horssen 2001. *Voedselgebieden van de purperreiger in Nederland*. Bureau Waardenburg: Culemborg.

BIJLAGE 2

Schema afweging EHS

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaatsvindt in een Natura 2000 gebied gelden aanvullende regels (zie ook hoofdstuk 7).

² Een andere maatwerk mogelijkheid in de EHS is herbegrenzen om ecologische redenen. Deze mogelijkheid wordt beschreven in hoofdstuk 5, maar komt niet terug in dit schema, omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt.

COLOFON

TB A6/A9: SCHIPHOL-AMSTERDAM-ALMERE
TOETSING EHS**OPDRACHTGEVER:**

RIJKSWATERSTAAT REGIONALE DIENST NOORD-HOLLAND
DEFINITIEF

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

S. Jonker

GECONTROLEERD DOOR:

B. Koolstra

VRIJGEGEVEN DOOR:

T. Kaligis

20 december 2010

075220409:A

ARCADIS NEDERLAND BV
Zendmastweg 19
Postbus 63
9400 AB Assen
Tel 0592 392 111
Fax 0592 353 112
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens
uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder
schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit
dit document worden veeleelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale
reproductie of anderszins.